

CRONOLOGIA INTERNACIONAL

ABRIL 1992

2.- Per reduir les crítiques dels seus adversaris conservadors, B. Eltsin releva de les seves funcions de ministre de finances a E. Gàidar, qui conserva el seu càrrec de vice-primer ministre.

3.- El president albanès, R. Alia, anuncia la seva dimissió després de la derrota del seu partit (ex-comunista) a les eleccions del 22 de març.

G. Bourboulis perd el seu portafoli de primer vice-primer ministre, continuant com a secretari d'Estat.

5.- Les eleccions legislatives celebrades a Itàlia suposen una forta crisi dels partits tradicionals. La Democrazia Cristiana, amb un 29,5% dels vots, pateix el fracàs més gran des de la seva creació.

5-6.- El president peruà, A. Fujimori, recolzat per l'Exèrcit, anuncia la dissolució del Parlament i la suspensió de les garanties constitucionals. El dia 6, el primer ministre, A. de los Héroes, presenta la dimissió del seu Govern; el cap d'Estat nomena un nou Gabinet presidit per Oscar de la Puente.

6.- S'inaugura el VI Congrés dels Diputats de Rússia.

L'escut portuguès entra oficialment al Sistema Monetari Europeu (SME).

6-7.- Els ministres d'Exteriors de la CE, reunits a Luxemburg, reconeixen la independència de Bòsnia-Hercegovina però, degut a l'oposició grega, aplacen la de Macedònia. El 7, els EUA reconeixen a Eslovènia, Croàcia i Bòsnia-Hercegovina.

Ucraïna anuncia la constitució de la seva pròpia flota sobre la base de la Flota del mar Negre. El 7, aquesta és posada «sota jurisdicció russa» per B. Eltsin, però les dues parts suspensen l'aplicació dels respectius decrets en espera de negociacions.

7.- Yasser Arafat surt il·lès d'un accident d'avió després de l'aterratge forçós del seu aparell al desert libí.

El Parlament Europeu aprova el Tractat d'Unió Europea, adoptat el dia 10 de desembre de 1991 a Maastricht (Holanda) pels caps d'Estat i de Govern de la CE.

8.- S'instaura l'estat d'emergència general a Bòsnia-Hercegovina.

9-13.- A les eleccions legislatives britàniques, els conservadors de J. Major obtenen, contra tot pronòstic, una neta victòria sobre els laboristes (41,85% dels vots front el 34,16%), conservant la majoria absoluta a la Cambra dels Comuns. El dia 11, Major presenta el seu nou Gabinet i, el 13, N. Kinnock dimiteix com a líder laborista.

10.- El secretari general de l'ONU, Butros Gali, anuncia un acord de principi entre el president afganès Najibullah i l'oposició per establir un «consell pretransitori» al país.

11-20.- Malgrat l'acord d'alto-el-foc firmat el dia 12, els combats causen una desena de morts cada dia a Bòsnia-Hercegovina, on les milícies sèrbies ataquen les forces croates i musulmanes, malgrat les pressions dels EUA sobre Sèrbia.

12.- Els rebels afganesos, islamistes dividits, posen les seves condicions per acceptar el pla anunciat per l'ONU.

13-15.- El dia 15, B. Eltsin rebutja la dimissió del Govern, presentada el 13. La crisi política acaba amb la victòria d'E. Gàidar, qui suavitzava el seu programa d'austeritat econòmica.

15.- El Consell d'Administració del FMI aprova les demandes d'adhesió de 14 de les 15 repúbliques de l'ex-URSS a l'organització.

16-18.- El règim comunista afganès perd el control de les principals capitals de província.

17.- El Congrés dels Diputats de Rússia adopta el nom de Federació Russa per a la república i inicia el procés de revisió de la Constitució.

19.- El general afganès Abdul R. Hatif, ex-vice-president de Najibullah, és nomenat president interí, essent succeït en el càrrec per S. Modjadeddi, dignitari religiós designat pels mujahidins, que arriba a Kabul el dia 28.

21.- El president de Perú, A. Fujimori, anuncia la seva intenció de sotmetre's a referèndum.

21-22.- Els serbis endureixen el seu setge de Sarajevo.

22.- L'Alt Comitè d'Estat d'Algèria estableix el Consell Consultiu Nacional, amb un paper d'assessor en absència del Parlament.

23.- Les comunitats bòsnia, musulmana i sèrbia de Bòsnia-Hercegovina signen un acord d'alto-el-foc.

24.- L'acord conclòs a Peshawar entre les faccions islamistes crea un «consell interí» de 51 membres perquè administri políticament i militar Afganistan durant dos mesos.

25.- El president italià, F. Cossiga, anuncia que dimiteix de les seves funcions sense esperar el final del seu mandat, a principis de juliol.

25-29.- Els partidaris del fonamentalista G. Hekmatyar s'enfronten amb els del moderat Massoud pel control de Kabul. Els combats acaben amb la victòria de Massoud, que entra a la capital el 29.

27.- Sèrbia i Montenegro proclamen la República Federal de Iugoslàvia, que és boicotejada per la comunitat internacional.

Els serveis públics alemanys van a la vaga, per primera vegada des de 1974. Els sindicats reclamen un increment salarial del 5,4% contra el 4,8% ofert per la patronal. El mateix dia, H.D. Genscher, ministre d'Exteriors, anuncia que dimitirà el 17 de maig. El 28, Klaus Kinkel es nomena per substituir-lo.

El Consell de Governadors del FMI aprova l'ingrés a l'organització de 14 de les 15 ex-repúbliques soviètiques. El mateix dia, 13 d'aquestes ingressen al Banc Mundial. El G-7, reunit a Washington, aprova un programa d'ajut a la CEI, que preveu una dotació de 24.000 milions de dòlars a Rússia.

Es reprèn la 5ª sessió de les negociacions israelo-àrabs a Washington.

29.- El Tribunal Suprem d'Alger confirma la dissolució del Front Islàmic de Salvació (FIS) ordenada el 4 de març per la cambra administrativa del Tribunal d'Alger.

L'absolució, pels 12 membres blancs

i asiàtics d'un jurat, de 4 policies blancs acusats de colpejar el març de 1991 a un automobilista negre, R. King, acusat d'excés de velocitat, provoca greus enfrontaments racials a Los Angeles. El batlle, T. Bradley, decreta l'estat d'emergència. El balanç es xifra en 47 morts i més de 2.000 ferits.

Una junta militar pren el poder a Sierra Leone. El 30, el president J. Momoh fuig a Guinea.

30-1/V.- Els enfrontaments racials de Los Angeles s'estenen a Atlanta, Las Vegas i San Francisco, on també s'instaura l'estat d'emergència.

MAIG 1992

2.- Reunits a Oporto (Portugal), els ministres d'Afers Exteriors de la Comunitat Europea (CE) i de l'Associació Europea de Lliure Comerç (AELC o EFTA) signen el tractat que crearà, un cop ratificat, l'Espai Econòmic Europeu (EEE).

En obtenir el vot dels 22 delegats republicans de la «primària» de Maine, G. Bush s'assegura la investidura com a candidat del seu partit a la convenció nacional.

El general algerià M. Belloucif, ex-cap d'Estat Major de l'Exèrcit i home de confiança de l'ex-president Benjedid, és inculpat de corrupció. Entre el 3 i el 6, els tribunals militars sol·liciten penes capitals contra militants islamistes.

2-3.- El president de Bòsnia, el musulmà A. Izetbegovic, és segrestat per l'exèrcit serbi, essent alliberat el 3 sota la pressió dels observadors de l'ONU.

5.- El balanç definitiu de les revoltes que van tenir lloc a Los Angeles (EUA) entre el 29 d'abril i el 3 de maig es xifra en 59 morts, 2.300 ferits i prop de 785 milions de dòlars en danys. S'aixeca l'estat d'emergència a la ciutat.

6.- Els membres del Govern «provisional» de Sierra Leone, format el dia 3 sota la direcció del capità V. Strasser, juren el càrrec. El balanç del cop d'Estat del dia 29 d'abril contra el president J. Momoh s'eleva a 40 morts.

El primer ministre libanès, O. Karamé, davant les manifestacions populars contra la seva política econòmica, anuncia la dimissió del seu Govern. El dia 16, l'ex-primer ministre R. Solh forma un nou gabinet que obté el recolzament del Parlament el dia 29.

Representants serbis i croats reunits

a Graz (Austria) acorden un repartiment ètnic de Bòsnia.

7.- El president rus, B. Eltsin, crea un Exèrcit rus del qual és nomenat comandant.

Rússia presenta la seva demanda d'adhesió al Consell d'Europa.

Per acabar el conflicte que enfronta russòfons i moldaus, el balanç del qual s'eleva a més de 120 morts des del primer de març, un acord signat a Bendery preveu el desplegament d'observadors de 4 països (Moldàvia, Ucraïna, Rússia i Romania) i el retorn dels diputats russòfons al Parlament moldau.

8.- El president armeni, L. Ter-Petrossian, i el president interí azeri, I. Mamedov, signen un acord de pau.

Les vagues del sector públic alemany iniciades el 27 d'abril acaben amb un compromís salarial.

El ministre iugoslau de Defensa, general B. Adzic, dimiteix, essent reemplaçat pel seu adjunt, el general Z. Panic.

10.- Les repúbliques ex-soviètiques d'Àsia Central es reuneixen a Achkhabad, amb presència d'Iran, Turquia i Pakistan.

10-11.- A la sortida més llarga de la història espacial, la tripulació de la nau americana Endeavour recupera el satèl·lit de telecomunicacions Intelsat-6.

11.- Els Dotze criden a consultes llurs ambaixadors a Belgrad, essent seguits pels EUA, el 12.

13.- Se signa un acord d'alto el foc a Osetia del Sud. No obstant, el 20, 36 dones i infants són morts en un atac contra un convoi de refugiats osetis pels milicians georgians.

El secretari general de l'ONU, Boutros Ghali, expressa en un informe els seus dubtes sobre el futur dels cascos blaus a Croàcia. El Consell de Seguretat rebutja aquesta anàlisi i adopta, el 15, la resolució 752 exigint la fi dels combats a Bòsnia-Hercegovina i la retirada de les tropes ex-iugoslaves i croates.

14-16.- L'ex-president azeri A. Mutaibov, expulsat del poder el passat 6 de març, és reposat al cap del país pel Parlament i declara l'estat d'emergència. El 16, és destituït per l'oposició nacionalista, que anul·la l'estat d'emergència i crea un Govern de coalició.

15.- La cinquena cimera de la Comunitat d'Estats Independents (CEI)

s'obre a Tachkent (Uzbekistan), amb l'absència de diversos caps d'Estat. Sis Estats de la CEI signen un pacte de seguretat col·lectiva.

16.- Una enquesta realitzada per Time i la CNN dona al milionari texà Ross Perot, candidat independent a la Presidència dels EUA des del 11 de maig, el primer lloc a les intencions de vot amb el 33%, seguit per G. Bush amb el 28% i B. Clinton amb el 24%.

17.- Els electors suïssos aproven per referèndum l'adhesió del país al Fons Monetari Internacional (FMI) i al Banc Mundial (BM).

17-24.- Del 17 al 19, manifestacions contra la nominació del primer ministre tailandès, el general S. Krapayoon, no elegit pel poble, deriven en violents enfrontaments. El 18 es proclama l'estat d'emergència. El 21, la intervenció del rei Bhumibol calma la tensió. El 24, el general Krapayoon dimiteix.

21-22.- En ocasió de la 59ena cimera franco-alemanya, F. Mitterrand i H. Kohl anuncien la creació d'un cos d'Exèrcit franco-alemany de 35.000 a 45.000 homes, que serà operatiu a partir de 1995 i, segons la declaració conjunta, «contribuirà al reforçament de l'Aliança Atlàntica».

22.- Bòsnia, Croàcia i Eslovènia són admeses com a membres de l'ONU.

23.- El jutge anti-màfia G. Falcone és assassinat a Palermo, en un rerafons de crisi política.

El ministre de la Ciutat francès, B. Tapie, presenta la seva dimissió a P. Béréngovoy.

24.- El candidat del Partit Populista Conservador austriac (OeVP), Thomas Klestil, és elegit president de la República a la segona volta de l'escrutini, amb un 57% dels vots.

24-28.- Israel intensifica les seves incursions al Sud del Líban contra les posicions de Hezbollah, i la violència creix als territoris ocupats. Després de l'assassinat d'una jove israeliana a Gasa, el 24, els 750.000 palestins de Gasa són arrestats al seu territori.

25.- La treva acordada el dia 6 entre les diferents faccions afganeses condueix a la signatura d'un acord de pau de 7 punts entre els dos homes forts i ribals, G. Hekmatyar, cap del Hezb-i-Islami, i A. Massoud, ministre de Defensa.

25-29.- Oscar L. Scalfaro, demòcrata-cristià, és elegit president de la República d'Itàlia pels grans electors a la sisena volta d'un escrutini que va començar el dia 13. El 29, el govern italià reforça la legislació anti-màfia.

26.- Suïssa presenta la seva demanda d'adhessió a la CE.

El Tribunal Constitucional rus anuncia que el Partit Comunista soviètic (PCUS) serà jutjat a partir del 7 de juliol per violació de l'ordre constitucional.

28.- El balanç de dos mesos de guerra a Bòsnia s'eleva a més de 5.000 morts i desapareguts i prop de 20.000 ferits, mentre que un milió i mig de persones han estat condemnades a l'èxode.

30.- El Consell de Seguretat de l'ONU adopta la resolució 757, que imposa un triple embargament comercial, petrolier i aeri contra Sèrbia i Montenegro, aplicat des del dia següent.

31.- Les eleccions legislatives a la «nova Iugoslàvia» són boicotejades per l'oposició.

JUNY 1992

1.- El president peruà, A. Fujimori, anuncia eleccions per al proper 18 d'octubre per formar el nou govern, encarregat de reformar la Constitució. El nou Parlament serà unicameral i tindrà 80 escons.

El president de Sud-Africa, F. de Klerk, inicia una visita a Rússia que representa la posada en marxa d'unes relacions fluïdes entre els dos màxims productors d'or, diamants i platí.

2.- T. Obiang, president de Guinea Equatorial, decreta, a petició d'Adolfo Suárez, l'alliberament de 5 opositors, entre ells el líder del Partit Convergència per a la Democràcia Social, P. Micó.

Una majoria d'electors danesos (50,7%) vota «no» a la ratificació del Tractat de Maastricht sobre la Unió Europea.

3-14.- La Cimera de la Terra, que reuneix els delegats de 178 països convocats per l'ONU per a establir un nou ordre econòmic i social que respecti el medi ambient, té lloc a Rio de Janeiro (Brasil).

4.- El president polac, L. Walesa, aconsegueix que el Parlament destitueixi «de forma immediata» el primer ministre, J. Olszewski, després que el Ministeri de l'Interior fés pública la llista dels suposats ex-agents de la poli-

cia política comunista. El 5, és substituït pel líder del Partit Camperol Polac, W. Pawlak.

L'Organització d'Estats Americans (OEA) rebutja la designació de Marc Bazin com a primer ministre d'Haití, considerant que constitueix una «continuació del cop d'estat». El dia 19, Bazin és investit en el càrrec.

5-10.- Els guanyadors de les eleccions txecoslovaques del dia 5, el líder de la dreta txeca, V. Klaus, i el líder nacionalista de l'esquerra eslovaca, V. Mečiar, acorden iniciar un procés que acabarà el 30 de setembre amb la divisió del país en dos Estats independents.

9.- Set-centes persones són detingudes a Itàlia en entrar en vigor un decret que reorganitza la legislació anti-màfia.

10.- Els Comitès Revolucionaris libis, que concentren els sectors més intransigents del país, inicien una operació tendent a frenar les veleïtats aperturistes i panarabistes de Gaddafi.

El president rus, B. Eltsin, acusa els EUA d'intentar obtenir avantatges unilaterals a les converses sobre la reducció d'armes estratègiques, poc després del fracàs a Washington d'un intent d'acord bilateral.

11.- Una protesta anti-nord-americana frustra la visita de G. Bush a Panamà.

14.- Els 137 diputats socialistes japonesos renuncien en massa a llur escó abans de la votació del projecte de llei que autoritza l'enviament de tropes a l'estranger en missions de pau auspiciades per l'ONU, i que és aprovat per 329 vots contra 17.

16.- La guerrilla i el Govern salvadorencs signen un nou acord que desbloqueja el procés de pau al país, ampliant el plaç per a la desmobilització dels combatents i l'entrada en vigor de les reformes polítiques.

17.- 39 persones moren en una matança efectuada a Sud-Africa per seguidors del partit zulú Inkatha. L'ANC atribueix la responsabilitat dels fets al Govern de Klerk.

El ministre de l'Interior tailandès, P. Sarasin anuncia la convocatòria d'eleccions parlamentàries a finals d'agost.

19.- El 69% dels electors irlandesos recolza la ratificació del Tractat de Maastricht.

22.- El general Fidel Ramos és pro-

clamat president de Filipines pel seu triomf a les eleccions del passat 11 de maig (23,5% dels vots), enmig d'acusacions de frau electoral per part dels seus oponents.

23.- Els presidents rus i ucraïnà, B. Eltsin i L. Kravchuk, arriben a un acord per sentar les bases del repartiment de la flota del mar Negre, constituint-se també com a guardians de la pau al conjunt de la CEI.

El Parlament libi aprova l'entrega a la Lliga Àrab dels dos acusats per l'atemptat de 1988 contra un avió de la Pan Am a Lockerbie, amb la intenció de tancar la crisi iniciada per l'ONU en decretar l'embargament aeri i militar del país.

L'Assemblea Nacional i el Senat francesos aproben en sessió conjunta la reforma constitucional prèvia a la ratificació del Tractat de Maastricht, amb el recolzament de més de 3/5 dels parlamentaris.

23.- Els laboristes d'I. Rabin obtenen una ajustada victòria a les eleccions celebrades a Israel.

25.- Els líders d'onze països de la regió del mar Negre signen a Estambul un acord de cooperació econòmica amb l'objectiu d'afrontar conjuntament els conflictes de la zona.

28.- Les forces sèrbies que assetgen Sarajevo entreguen l'aeroport a les forces de protecció de l'ONU, després de la visita sorpresa del president francès, F. Mitterrand, en un moviment de pressió.

Unes 70.000 persones es manifesten a Belgrad exigint la dimissió del president serbi, S. Milosevic.

El primer ministre socialista italià, G. Amato, aconsegueix formar un Govern quadripartit, que haurà de ser aprovat pel Parlament el dia 30.

El president afganès, S. Moyadedi, entrega el poder a un Consell de Direcció Col·lectiu que representa els principals moviments dels mujahidins, i que haurà d'organitzar eleccions en un plaç de 4 mesos.

29.- El president algerià, M. Budiaf, és assassinat a Anaba mentre pronunciava un discurs.

El president de Senegal, A. Diuf, és elegit president de la Organització per a la Unitat Africana (OUA).

30.- El Govern rus aprova l'aplicació del programa de privatització més gran que s'ha plantejat mai al país, pel qual tota la petita empresa i quasi el 50% de la mitjana i gran empresa es trobaran en mans privades a finals de 1995.